[2024] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.: 2024 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 292

ਦਿੱਲੀ ਮੈਟਰੋ ਰੇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ

ਬਨਾਮ

ਦਿੱਲੀ ਏਅਰਪੋਰਟ ਮੈਟਰੋ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ

ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) 2022 ਦੀ ਨੰਬਰ 108-109

ਵਿੱਚ

ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) 2021 ਦੀ ਨੰਬਰ 1158-1159

ਵਿੱਚ

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ 5627-5628 ਦਾ 2021)

10 ਅਪ੍ਰੈਲ 2024

[ਡਾ. ਧਨੰਜੈ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, * ਬੀ. ਆਰ. ਗਵਈ ਅਤੇ ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

(i) ਕੀ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਹੈ; ਅਤੇ (ii) ਕੀ ਇਹ ਅਦਾਲਤ (ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦਾ ਬੈਂਚ) ਸਾਲਸੀ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ' ਤੇ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ।

ਸਿਰਲੇਖ

ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਪਟੀਸ਼ਨ-ਜੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਗਲਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਆਯੋਜਿਤ: ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰੂਪਾ ਹੁਰਾ ਬਨਾਮ ਅਸ਼ੋਕ ਹੁਰਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਸਿਧਾਂਤ ਰੱਖਿਆ [2002] 2 ਐਸਸੀਆਰ 1006 ਕਿ ਅਦਾਲਤ (i) ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ; ਅਤੇ (ii) ਨਿਆਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਗਰਭਪਾਤ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਪਚਾਰਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ। [ਪੈਰਾ 33 ਅਤੇ 34]

ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕਨਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ 1996- ਧਾਰਾ.34-ਆਰਬਿਟ੍ਰਲ ਅਵਾਰਡਾਂ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦਾ ਖੇਤਰ:

ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ: ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਇੱਕ ਆਰਬਿਟ੍ਰਲ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਅਲੱਗ ਰੱਖਣ ਦੇ ਅਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ-ਧਾਰਾ 34 (2) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਘਰੇਲੂ ਅਵਾਰਡਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚੁਣੌਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਧਾਰ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਵਾਰਡ - ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 (2-ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਘਰੇਲੂ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਅਲੱਗ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ

*-ਲੇਖਕ

ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀ' ਪੇਟੈਂਟ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ 'ਦੁਆਰਾ ਵਿਗਾੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 36,37]

ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕਨਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ 1996- ਧਾਰਾ.34-ਘਰੇਲੂ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣਾ-ਪੇਟੈਂਟ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਧਾਰਃ

ਆਯੋਜਿਤਃ ਪੇਟੈਂਟ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦਾ ਆਧਾਰ ਇੱਕ ਘਰੇਲੂ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਜੇ ਸਾਲਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਗਲਤ, ਜਾਂ ਇੰਨਾ ਤਰਕਹੀਣ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੁੰਦਾ; ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗਾ; ਜਾਂ, ਕਿ ਸਾਲਸ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਇੱਕ ਸੰਭਵ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ' ਖੋਜ 'ਜਾਂ ਇੱਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ' ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ 'ਪੇਟੈਂਟ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ' ਦੇ ਸਿਰ ਹੇਠ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। – ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਤੋਂ ਪੀੜ੍ਹਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਲਸ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਪੇਟੈਂਟ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 40]

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ-ਆਰਟੀਕਲ. 136-ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ 1996 34, 37-ਰੈਮੇਡੀ ਯੂ/ਆਰਟ। 136 ਅਪੀਲ ਯੂ/ਐਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ 1996 ਅਧਿਨਿਯਮ ਦਾ 37:

ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆਃ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ.37 ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਯੂ/ਐਸਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਪਲਬਧ ਇਕੋ ਇਕ ਅਪੀਲ ਉਪਾਅ ਹੈ. 34-ਸੰਵਿਧਾਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਯੂ/ਆਰਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। 136 ਅਪੀਲ ਯੂ/ਐਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ 37-ਇਹ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਖਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਅਸਧਾਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ-ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਯੂ/ਆਰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ. 136, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਹੀ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸਧਾਰਨ ਹਾਲਾਤ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ

– ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਸੈਟਲਡ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ-ਖਾਸ ਤੌਰ' ਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੌਲੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 37 ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। 37. [ਪੈਰਾ 42 ਅਤੇ 43]

ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਪਟੀਸ਼ਨ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਅਤੇ ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਪੀ. ਐੱਲ. (ਇੱਕ ਸੰਘ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼ ਵਾਹਨ) ਨੇ ਰਿਆਇਤ ਸਮਝੌਤੇ (2008 ਸਮਝੌਤਾ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ-ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਪੀ. ਈ. ਐੱਲ. ਨੂੰ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ, ਸਪਲਾਈ, ਸਥਾਪਨਾ, ਟੈਸਟਿੰਗ ਅਤੇ ਕਮੀਸ਼ਨਿੰਗ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸੀ।

[2024] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. ਦਿੱਲੀ ਮੈਟਰੋ ਰੇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ
ਦਿੱਲੀ ਏਅਰਪੋਰਟ ਮੈਟਰੋ ਐਕਸਪ੍ਰੈੱਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ

ਸਿਸਟਮ - ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ-ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਲਾਈਨ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੀ - ਸੰਚਾਲਨ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ-ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਨੇ ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਨੂੰ ਨੁਕਸਦਾਰ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਨੁਕਸਦਾਰ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੁਕਸ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ-ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਨੂੰ ਇਸ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨੁਕਸ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ-ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਪੀ. ਈ. ਐੱਲ. ਨੇ 2008 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਨੁਕਸ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ - ਆਰਬਿਟ੍ਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਡੈਮਪਲ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ 1996 ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। 1996 ਦਾ 37 ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਅਧਿਨਿਯਮ-ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਨੇ ਇੱਕ ਐੱਸ. ਐੱਲ. ਪੀ. ਯੂ/ਆਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ 136 - ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ - ਸ਼ੁੱਧਤਾਃ

ਆਯੋਜਿਤਃ ਮੈਟਰੋ ਰੇਲਵੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ.) ਨੇ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਟਰੋ ਲਾਈਨ ਦੇ ਚੱਲਣ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ-ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਗਲਤ, ਤਰਕਹੀਣ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਾਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੇ ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਣ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ-ਇਸ ਨੇ ਮੈਟਰੋ ਰੇਲਵੇ (ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 2002 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕੀਤਾ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 2008 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 29.5.1 (i) ਰਿਆਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੇ ਡੀਐਮਆਰਸੀ ਇਲਾਜ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ "ਅਜਿਹੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ"ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਾਕਾਂਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ,"ਇਲਾਜ" ਅਤੇ "ਇਲਾਜ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ"ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝ ਨੁਕਸ ਇਲਾਜ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਹਿ ਗਏ ਸਨ, ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਸੀ ਕਿ ਨੁਕਸ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਸਨ - ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਹ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ 'ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ' ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਕਦਮ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਹੀਂ ਸਨ। – ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਜਾਂ ਤਾਂ ਨੁਕਸਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਇਲਾਜ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨੁਕਸਾਂ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਇਲਾਜ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ - ਵਾਧੇ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸੰਪੂਰਨ ਇਲਾਜ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਲੈ ਜਾਂਦੀ, 2008 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਪਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ। – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ (ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ "ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮਾਂ" ਦੇ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੁੱਪ ਹਨ। – ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਵੀ ਕਦੇ ਵੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਦੀ ਪਰਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਬਨਾਮ "ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ" - ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਨੁਕਸਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਠੀਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਬਚੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਸਨ - ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਨੇ ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਤਾਂ ਜੋ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ - ਪੁਰਸਕਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਲਾਜ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਦਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ 'ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ' ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਤਰਕ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਾੜਾ ਸਾਲਸੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਅਤੇ ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵੱਖ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਢਾਂਚਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਢੁਕਵਾਂ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਬੂਤ ਬਣ ਗਿਆ-ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਢੁਕਵਾਂ ਸਬੂਤ ਸੀ - ਆਰਬਿਟ੍ਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਦੱਸਦਿਆਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ - ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਲਸੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਿਗਾੜ ਅਤੇ ਪੇਟੈਂਟ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋ ਗਏ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ - ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਿੱਟੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਸੋਸੀਏਟ ਬਿਲਡਰਜ਼ ਅਤੇ ਸਾਂਗਯੋਂਗ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਸਮੇਤ ਸਥਾਪਤ ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ। – ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ, ਜਿਸ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖ਼ਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ, ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋ ਗਈ ਹੈ-ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।[ਪੈਰਾ 44,48,49,50,53,54,58,67,68]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਰੂਪਾ ਹੁਰਾ ਬਨਾਮ ਅਸ਼ੋਕ ਹੁਰਾ (2002) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1006:2002 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 388; ਐਸੋਸੀਏਟ ਬਿਲਡਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [2014] 13 ਐਸਸੀਆਰ 895:2015.3 ਐਸਸੀਸੀ 49; ਸਾਂਗਯੋਂਗ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਐਨਐਚਏਆਈ [2019] 7 ਐਸਸੀਆਰ 522:2019.15 ਐਸਸੀਸੀ 131-ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ.

ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ 1996; ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ (ਸੋਧ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 2015; ਮੈਟਰੋ ਰੇਲਵੇ (ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 2002.

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਕਿਊਰੇਟਿਵ ਪਟੀਸ਼ਨ; ਆਰਬਿਟ੍ਰਲ ਅਵਾਰਡ; ਨਿਆਂ ਦੀ ਗਲਤੀ; ਪੇਟੈਂਟ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ; ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ; ਰਿਆਇਤ ਸਮਝੌਤਾ; ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ; ਨੁਕਸ; ਨੁਕਸਦਾਰ ਨਿਰਮਾਣ; ਘਾਟ ਵਾਲੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ; ਇਲਾਜ; ਇਲਾਜ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ; ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਬੂਤ।

ਤੋਂ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ

ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰ. 2022 ਦੀ 108-109 ਸਮੀਖਿਆ
ਵਿੱਚ
ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰ. 1158-1159ਦਾ 2021
ਵਿੱਚ
ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2021 ਦਾ 5627-5628
ਆਰ ਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ ਵਿੱਚ 23.11.2021 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ. 2021 ਦੇ 1158 ਅਤੇ 1159 ਅਤੇ ਮਿਤੀ 09.09.2021 ਨੂੰ ਸੀ ਏ ਨੰ. ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ 2021 ਦੀ 5627 ਅਤੇ 5628

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ਗੀ
ਆਰ. ਵੈਂਕਟਰਾਮਣੀ, ਏ. ਜੀ., ਕੇ. ਕੇ. ਵੇਣੂਗੋਪਾਲ, ਪਰਾਗ ਪੀ. ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ. ਅਤੇ , ਤਰੁਣ ਜੌਹਰੀ, ਅੰਕੁਰ ਗੁਪਤਾ, ਵਿਸ਼ਵਜੀਤ ਤਿਆਗੀ, ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸਨ ਰਾਮਾਸਵਾਮੀ, ਚਿਤਵਨ ਸਿੰਘਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਸ਼ਿਤਾ ਚਾਵਲਾ, ਅੰਕੁਰ ਤਲਵਾੜ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਰੂਸ਼ੀ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਅਮੇਯਵਿਕ੍ਰਮਾ ਥਾਨਵੀ, ਕਾਰਤੀਕੇ ਅਗਰਵਾਲ, ਅਤੇ . ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ।
ਹਰੀਸ਼ ਐੱਨ ਸਾਲਵੇ, ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ, ਜੇ ਜੇ ਭੱਟ, ਪ੍ਰਤੀਕ ਸੇਕਸਰੀਆ, ਸੀਨੀਅਰ. ਵਕੀਲ, ਮਹੇਸ਼ ਅਗਰਵਾਲ, ਰਿਸ਼ੀ ਅਗਰਵਾਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਵੈਂਕਟੇਸ਼, ਮੇਘਾ ਮਹਿਤਾ ਅਗਰਵਾਲ, ਪ੍ਰੰਜੀਤ ਭੱਟਾਚਾਰੀਆ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਾਧਵੀ ਅਗਰਵਾਲ, ਸੁਹੇਲ ਬੱਟਨ, ਵਿਨੀਤ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਨੀਸ਼ਾ ਸਿੰਘ, ਨਿਸ਼ਾਂਤ ਚੋਥਾਨੀ, ਈ. ਸੀ. ਅਗਰਵਾਲ, ਵਕੀਲ। ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਫੈਸਲੇ/ਆਦੇਸ਼ ਲਈ

ਡਾ. ਧਨੰਜੈ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀ.ਜੇ.ਆਈ

ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸਾਰਣੀ

ਏ. ਵਾਸਤਵਿਕ ਪਿਛੋਕੜ..... 3

ਬੀ. ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਨਤੀਜੇ.....7
ਸੀ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ.....10
ਡੀ. ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ..... 11
ਈ. ਕਿਊਰੇਟਿਵ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦੇ..... 12

* ਐਡ. ਨੋਟਃ ਮੂਲ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਨਾ।

ਐਫ.ਸਬਮਿਸ਼ਨਜ਼.....12

ਜੀ.ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ.....16

I. ਜੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ.....16

II. ਸਾਲਸੀ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦਾ ਦਾਇਰਾ..... 19

III. ਪੁਰਸਕਾਰ ਪੇਟੈਂਟ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ.....24

i. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਧਾਰਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਤਰਕਹੀਣ ਸੀ.....26

ii. ਅਵਾਰਡ ਨੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ.....29

ਐੱਚ.ਸਿੱਟਾ.....37

1. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਏਅਰਪੋਰਟ ਮੈਟਰੋ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਮੈਟਰੋ ਰੇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ[1] ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।[1]. ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਮੀਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਵਿਘਨ ਰਿਹਾ।[2]

ਏ. ਵਾਸਤਵਿਕ ਪਿਛੋਕੜ

2. ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਦਿੱਲੀ ਮੈਟਰੋ ਰੇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ [3] ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਹੈ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਖੇਤਰ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ, ਦਿੱਲੀ ਏਅਰਪੋਰਟ ਮੈਟਰੋ ਐਕਸਪ੍ਰੈੱਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ [4] ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼ ਵਾਲਾ ਵਾਹਨ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਿਲਾਇੰਸ ਇਨਫਰਾਸਟਰੱਕਚਰ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਕੰਸਟਰੱਕਿਓਨੇਸ ਵਾਈ ਔਕਸੀਲੀਅਰ ਡੀ ਫੇਰੋਕਾਰੀਲਸ ਐੱਸਏ, ਸਪੇਨ ਦੇ ਇੱਕ ਸੰਘ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਘ ਨੂੰ ਸਾਲ 2008 ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਏਅਰਪੋਰਟ ਮੈਟਰੋ ਐਕਸਪ੍ਰੈੱਸ ਲਿਮਟਿਡ [5] ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਠੇਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਰਿਆਇਤ ਸਮਝੌਤੇ [6] ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਨਤਕ-ਨਿਜੀ ਭਾਈਵਾਲੀ

1 (2022) 1 ਐੱਸਸੀਸੀ 131 ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

2 ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰ. 1158-1159/2921. 3 "ਡੀਐਮਆਰਸੀ"

4 "ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਪੀ. ਐੱਲ"/"ਰਿਆਇਤੀ"

5 "ਏ ਐਮ ਈ ਐਲ"

6 "2008 ਸਮਝੌਤਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਰ ਬਿੰਦੂਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੈਟਰੋ ਰੇਲ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ।

3. 2008 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਐੱਲ. ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਿਆਇਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਉੱਦਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਢਾਂਚਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਆਂ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਨੂੰ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ, ਸਪਲਾਈ, ਸਥਾਪਨਾ, ਟੈਸਟਿੰਗ ਅਤੇ ਚਾਲੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਨੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਗਸਤ 2038 ਤੱਕ ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਐੱਲ. ਦਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਕਰਨਾ ਸੀ।

4. ਅਪ੍ਰੈਲ 2012 ਵਿੱਚ, ਡੀ. ਐੱਮ. ਈ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਨੇ ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਰਿਆਇਤ ਫੀਸ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਐੱਲ. 23 ਫਰਵਰੀ 2011 ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਗੜਬੜੀ ਦੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਪ੍ਰਚੂਨ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੇ ਗਤੀ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਨੇ ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰਿਆਇਤ ਫੀਸ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਜਨਤਕ-ਨਿੱਜੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸਮਰਥਨ ਦੇਵੇ।

5. ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਦਾ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਨੇ ਆਖਰਕਾਰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੂੰ ਜੁਲਾਈ 2012 ਵਿੱਚ ਹਿਤਧਾਰਕਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਸੱਦਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਨੁਕਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਨਿਰੀਖਣ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

6. ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਨੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦਿਆਂ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਲਾਈਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ। 8 ਜੁਲਾਈ 2012 ਨੂੰ ਸੰਚਾਲਨ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 9 ਜੁਲਾਈ 2012 ਨੂੰ ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਨੇ ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅੱਠ ਨੁਕਸਾਂ ਦੀ ਇੱਕ 'ਗੈਰ-ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ' ਸੂਚੀ ਸੀ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 2008 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।7. ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨੁਕਸ ਨੁਕਸਦਾਰ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਨੁਕਸਦਾਰ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਨ ਜੋ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦੇ ਸਨ।

7. ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੁਕਸਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਇਸ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ 'ਤੇ "ਪਦਾਰਥਕ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ" ਪਾਇਆ। ਇਸ ਲਈ ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਨੂੰ ਇਸ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਨੁਕਸਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇੱਕ "ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ" ਅਤੇ

7 "ਇਲਾਜ ਨੋਟਿਸ"

ਇੱਕ "ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਡਿਫਾਲਟ ਘਟਨਾ" ਦਾ ਮੌਕਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਨੂੰ 2008 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

8. 8 ਅਕਤੂਬਰ 2012 ਨੂੰ, ਡੈਮਪੇਲ ਨੇ 2008 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ।8 ਸਮਾਪਤੀ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਲਾਜ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ 90 ਦਿਨ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਨੁਕਸਾਂ ਨੂੰ 'ਇਲਾਜ ਦੀ ਮਿਆਦ' ਦੇ ਅੰਦਰ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਡੀਏਐਮਈਪੀਐਲ ਰਿਆਇਤੀ ਵਜੋਂ 2008 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 29.5.1 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।
9. ਡੀਐਮਆਰਸੀ ਨੇ 2008 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 36.1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਲ੍ਹਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਸੁਲ੍ਹਾ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਡੀਐਮਆਰਸੀ ਨੇ 23 ਅਕਤੂਬਰ 2012 ਨੂੰ 2008 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 36.2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਲਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ।
10. 30 ਜੂਨ 2013 ਨੂੰ, ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਨੇ ਕੰਮਕਾਜ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਲਾਈਨ ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, 19 ਨਵੰਬਰ 2012 ਨੂੰ, ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਜਨਤਕ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਐੱਲ. ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਮੈਟਰੋ ਰੇਲਵੇ ਸੇਫਟੀ 9 ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਅਤੇ ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਨੋਟ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਟਾਲਾਂਗੇ।
11. ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਨੇ 18 ਜਨਵਰੀ 2013 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਗਤੀ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਸਮੇਤ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮੈਟਰੋ ਨੂੰ 50 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟੇ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿੱਚ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟੇ ਦੇ ਕਦਮਾਂ ਵਿੱਚ 50 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਵਿੱਚ 80 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। 80 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨਾ ਸੀ।

12. ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, 22 ਜਨਵਰੀ 2013 ਨੂੰ, ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਦੁਆਰਾ ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਐੱਲ. ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 30 ਜੂਨ 2013 ਨੂੰ, ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸੰਪਤੀਆਂ ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 01 ਜੁਲਾਈ 2013 ਤੋਂ, ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਨੇ ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਐੱਲ. ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ।

13. ਅਗਸਤ 2013 ਵਿੱਚ ਸਾਲਸੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਏ. ਪੀ. ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸ੍ਰੀ ਐਸ. ਐਸ. ਖੁਰਾਣਾ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਐਚ. ਐਲ. ਬਜਾਜ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।10 11 ਮਈ 2017 ਨੂੰ,

8 "ਸਮਾਪਤੀ ਨੋਟਿਸ"
9 "ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ"./"ਕਮਿਸ਼ਨਰ"
10 ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ

ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਪੀ. ਐੱਲ. 11 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ।

14. ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਪਹਿਲੇ 2782.33 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਸਮਾਪਤੀ ਭੁਗਤਾਨ ਅਤੇ ਰਿਆਇਤ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ; ਦੂਜਾ, 07 ਜਨਵਰੀ 2013 ਤੋਂ 30 ਜੂਨ 2013 ਤੱਕ ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਐੱਲ. ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਖਰਚਿਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਰਜ਼ਾ ਸੇਵਾ, ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 147.52 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਵਿਆਜ 11% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ; ਤੀਜਾ, ਬੈਂਕ ਗਰੰਟੀ ਦੀ ਰਕਮ 62.07 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਵਿਆਜ 11% ਪੀ.ਏ. ਚੌਥਾ, ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਕੋਲ 56.8 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ 11% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਡੀਐਮਆਰਸੀ 23 ਫਰਵਰੀ 2012 ਤੋਂ 7 ਜਨਵਰੀ 2013 ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਰਿਆਇਤ ਫੀਸ ਵਜੋਂ 46.04 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ।

15. ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਨੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ 199612 ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਤਹਿਤ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ [13]. ਇਸ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।[14]

16. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਪਟੀਸ਼ਨ।

ਬੀ. ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਨਤੀਜੇ

17. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ-(i) ਇਸ ਨੇ ਇਲਾਜ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਨੁਕਸਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿਸਟਮ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ-ਮੂਲ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਸਲਾਹਕਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਸੱਦਣਾ ਅਤੇ ਡੀਏਐੱਮਈਪੀਐੱਲ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਕਦਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ; (ii) ਸਮਾਪਤੀ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਅਸਲ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਡੀਏਐੱਮਪੀਐੱਲ ਨੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਲੱਭਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ

11 "ਅਵਾਰਡ"

12 "ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

13 ਓ.ਐੱਮ.ਪੀ (ਸੀਓਐਮਐਮ) 307/2017 ਅਤੇ ਓ.ਐੱਮ.ਪੀ (I) (ਸੀਓਐਮਐਮ) 200/2017 (ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ)

14 ਐੱਫਏਓ (ਓ ਐੱਸ) (ਸੀਓਐਮਐਮ) 58/2018 ਅਤੇ ਸੀ.ਐਮ ਨੰ. 13434/2018 ('ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ')

ਸਮਾਪਤੀ ਨੋਟਿਸ; ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ 2008 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਦੇ ਨੁਕਸਦਾਰ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕਾਰਨ ਨੁਕਸ ਸਨ; ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੁਕਸਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਨੂੰ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਏ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਰਿਆਇਤ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਗਿਆ।

18. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤੀ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇਃ "ਕੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੀ ਮੈਟਰੋ ਲਾਈਨ ਦੇ ਸਿਵਲ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਸਨ?
ਜੇ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਸਨ, ਤਾਂ ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਨੁਕਸਾਂ ਦਾ ਸੀਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਡੀਏਐੱਮਈਪੀਐੱਲ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ ਸੀ?

ਜੇ ਸਿਵਲ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਦੁਆਰਾ ਸੀ. ਏ. ਅਧੀਨ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਕੀ ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨੁਕਸਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਨੁਕਸਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 29.5.1 (i) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ. ਏ. ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਸਨ।

19. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕੀ ਉਹ ਠੀਕ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਜਾਂ ਇਲਾਜ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ 72% ਗਾਰਡਰ ਚੀਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸਨ; ਚੀਰ ਦਾ ਕਾਰਨ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸੀ; ਚੀਰ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਡੀਐਮਆਰਸੀ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ ਨਿਰੀਖਣ' ਗੈਰ-ਗੰਭੀਰ 'ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਲਗਭਗ 80 ਗਾਰਡਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੋੜ ਅਤੇ ਸ਼ੀਅਰ ਕੁੰਜੀ ਅਤੇ ਗਾਰਡਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡੀਐਮਆਰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਇਲਾਜ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੁਕਸਾਂ ਨੂੰ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ 2008 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਤਹਿਤ ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਿਆਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

20. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਨ। ਸਮਾਪਤੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ ਮੁੱਦਾ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀਃ

"ਡੀ. ਕੀ ਡੀਏਐਮਈਪੀਐਲ ਸੀਏ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਜਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਥਿਤ ਨੁਕਸਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਦੀ ਲਾਗਤ ਲਗਭਗ 5700 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ ਕੁੱਲ ਲਾਗਤ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਿਰਫ 14 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸੀ?

21. ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀਃ

"ਐੱਚ. ਕੀ ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਵੱਲੋਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੁਕਸ ਠੀਕ ਹੋ ਗਏ ਸਨ?

22. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ 'ਡੀ' ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਪਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਸਿਵਲ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਇਲਾਜ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਅਣਚਾਹੇ ਰਹੇ, ਇਸ ਲਈ ਡੀਐਮਆਰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਮੁਰੰਮਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਲਾਗਤ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਸੀ।15 ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਬਾਰੇ 'ਐੱਚ' ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੇ ਲਾਈਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਨਿਗਰਾਨੀ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗਤੀ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਲਾਈਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਰਫਤਾਰ ਲਾਈਨ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਗਤੀ ਦੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਂ ਲਾਈਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੇਂ ਨਹੀਂ ਸਨ।[16]
ਸੀ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ
23. ਹਾਈ ਕੋਰਟ [17] ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਹੈ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕੋਈ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਬਦਲਵਾਂ ਵਿਚਾਰ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ।
24. ਹਾਈ ਕੋਰਟ [18] ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਸ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਗਲਤ ਅਤੇ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

24.1. ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ, ਐਕਸ-ਫੇਸੀ, ਸਮਾਪਤੀ ਜੋ ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਸੀ

15 ਪੁਰਸਕਾਰ, ਪੈਰਾ 93.
16 ਆਈਬੀਆਈਡੀ, ਪੈਰਾ 105-108.
17 "ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ".
18 "ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ".

ਅਯੋਗ ਸਨ। ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਸੰਬੰਧਤ ਮਿਤੀ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਸੀ। ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੇ ਇਲਾਜ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਿਆਇਤ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 29.5.1 (i) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ;

24.2. ਇਲਾਜ ਜਾਂ ਸਮਾਪਤੀ ਨੋਟਿਸਾਂ ਵਿੱਚ ਗਤੀ ਦੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੁਰਸਕਾਰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਚੁੱਪ ਅਤੇ ਤਰਕਹੀਣ ਸੀ; ਅਤੇ

24.3. 2002 ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਤਹਿਤ ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਗਲਤ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ (1) ਅਵਾਰਡ ਨੇ ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ' ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਸੀ; ਅਤੇ (2) ਅਵਾਰਡ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਤੋਂ ਨੁਕਸਾਂ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵੱਖ ਕਰਕੇ ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਮੰਨਿਆ।

ਡੀ.ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

25. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਸਾਲਸੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ:

25.1. ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਸੰਭਵ ਸੀ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੀ;

25.2. ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਸੀ।

25.3 ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕਿ ਨੁਕਸਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤੱਥ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਸੀ, ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਨਹੀਂ; ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਨੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਬਾਈਡਿੰਗ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸੀ ਕਿ ਨੁਕਸਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਸਨ; ਅਤੇ

25.4. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਤੋਂ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜਿੱਠਣਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਚ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ

ਦੀ ਜਾਂਚ ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਦਿਮਾਗ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਪੁਰਸਕਾਰ।

26. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ 23 ਨਵੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਈ. ਕਿਊਰੇਟਿਵ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦੇ

27. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਜੋ ਮੁੱਦੇ ਉੱਠਦੇ ਹਨ ਉਹ ਹਨ (i) ਕੀ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਹੈ; ਅਤੇ (ii) ਕੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ।

ਐੱਫ. ਪ੍ਰਸਤੁਤੀਆਂ

28. ਅਸੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਸ੍ਰੀ ਆਰ. ਵੈਂਕਟਾਰਾਮਣੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਕੇ. ਕੇ. ਵੇਣੂਗੋਪਾਲ, ਸ੍ਰੀ ਪਰਾਗ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ:

28.1. ਰਿਆਇਤ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਸਮੱਗਰੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਨੁਕਸਾਂ ਦਾ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਟਰੋ ਲਾਈਨ ਦੇ ਚੱਲਣ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧੀਨ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਾਈਨ ਦੇ ਨਿਰੰਤਰ ਚੱਲਣ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ;

28.2. ਇਲਾਜ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਤੋਂ ਇਲਾਜ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਡੀਐਮਆਰਸੀ ਦੁਆਰਾ 'ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ' ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਸਨ, ਮੈਟਰੋ ਰੇਲਵੇ (ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 2002[19] ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਲਾਜ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਸਮਾਪਤੀ ਨੋਟਿਸ ਅਯੋਗ ਸੀ;

28.3. ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 29.5.1 ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਲਾਜ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ 90 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 90 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮਾਪਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਸਿਰਫ 07 ਜਨਵਰੀ 2013 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ, ਕੋਈ ਵੀ ਨੁਕਸ ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਲੰਬਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ;

19 2002 ਅਧਿਨਿਯਮ

28.4. ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ/ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸੰਚਾਲਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ 2002 ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ;

28.5. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਗਤੀ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਨਾ ਤਾਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਮਾਪਤੀ ਨਾਲ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਸੀ।

28.6 ਇਹ ਲਾਈਨ 1 ਜੁਲਾਈ 2013 ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੰਚਾਲਨ ਦੀ ਗਤੀ 50 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟੇ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਨਵਰੀ 2013 ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਹੌਲ਼ੀ-ਹੌਲ਼ੀ ਵਧਾ ਕੇ 60 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟੇ, ਅਗਸਤ 2013 ਵਿੱਚ 80 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟੇ, ਜੁਲਾਈ 2019 ਵਿੱਚ 90 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟੇ ਅਤੇ ਆਖਰਕਾਰ 2023 ਵਿੱਚ 100 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟੇ ਅਤੇ ਫਿਰ 110 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਟਰੋ 80 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟੇ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਵੇਲੇ 120 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟੇ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਤੋਂ ਨਵੀਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਾਢੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਮੈਟਰੋ ਲਾਈਨ ਦੇ ਨਿਰਵਿਘਨ ਸੰਚਾਲਨ, ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਵਾਰਡ ਗਲਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ;

28.7. ਮੈਟਰੋ ਲਾਈਨ ਦਾ ਚੱਲਣਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਨੁਕਸ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਟਰੋ ਨੂੰ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੁਰਸਕਾਰ ਗਲਤ ਅਤੇ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ; 28.8. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ;

28.9. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਆਰਟੀਕਲ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਰੂਪਾ ਹੁਰਾ ਬਨਾਮ ਅਸ਼ੋਕ ਹੁਰਾ[20] ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਪੇਟੈਂਟ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 37 ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਗਲਤ ਸੀ; ਅਤੇ
28.10. ਲਾਈਨ ਦੀ ਫਿੱਟਨੈੱਸ ਦਾ ਮੁੱਦਾ 2002 ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੰਤਿਮ ਸੀ।

20 [2002] 2 ਐਸਸੀਆਰ 1006:2002.4 ਐਸਸੀਸੀ 388

ਮੈਟਰੋ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ. ਲਾਈਨ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

29. ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਹਰੀਸ਼ ਸਾਲਵੇ, ਸ੍ਰੀ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ, ਸ੍ਰੀ ਜੇ. ਜੇ. ਭੱਟ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸੇਕਸਰੀਆ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨਃ

29.1. ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਸਿੱਟਿਆਂ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ।

29.2. ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 01 ਜਨਵਰੀ, 2013 ਤੋਂ 30 ਜੂਨ, 2013 ਤੱਕ ਇਸ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ 01 ਜੁਲਾਈ, 2012 ਤੋਂ ਇਸ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

29.3. ਮਾਰਚ 2023 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੱਕ, ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ 90 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟੇ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 120 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟੇ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਨਾਲ ਚੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

29.4. ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਾਲਸ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਜੱਜ ਹੈ;
29.5. ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ 68 ਸੁਣਵਾਈਆਂ ਅਤੇ 35,000 ਪੰਨਿਆਂ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਢਾਈ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 09 ਸਤੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਪੁਰਸਕਾਰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮੀਖਿਆ 23 ਨਵੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ;

29.6. ਰੂਪਾ ਹੁਰਾ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਰਗੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਬੈਠਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸਮੀਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਤੰਗ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮੁੜ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਸਮੀਖਿਆ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ; ਅਤੇ

29.7. ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਨਾਲ ਅਮੀਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਨੇ 2802 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਨਾਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ਾ ਅਤੇ ਇਕੁਇਟੀ ਯੋਗਦਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਨੂੰ ਲਾਈਨ ਸੌਂਪਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਨੇ 2599.18 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਡੀਕਰੀਟਲ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੁਕਮ ਦੇ ਤਹਿਤ 5088 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ 31 ਜਨਵਰੀ 2024 ਤੱਕ ਬਕਾਇਆ ਹਨ।

ਜੀ. ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

I. ਜੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

30. ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਊਰੇਟਿਵ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ, ਰੂਪਾ ਹੁਰਾ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਾਂਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਆਰਟੀਕਲ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਇੱਕ ਕਿਊਰੇਟਿਵ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

31. ਰੂਪਾ ਹੁਰਾ (ਉਪਰੋਕਤ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਕੀ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਦੋ ਵਿਚਾਰ ਲਿਖੇ ਗਏ ਸਨ। ਮੁੱਖ ਫੈਸਲਾ ਜਸਟਿਸ ਸੱਯਦ ਸ਼ਾਹ ਕਾਦਰੀ (ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਐੱਸਪੀ ਭਰੂਚਾ, ਜਸਟਿਸ ਵਰਿਆਵ, ਜਸਟਿਸ ਸ਼ਿਵਰਾਜ ਪਾਟਿਲ ਅਤੇ ਖੁਦ ਵੱਲੋਂ) ਨੇ ਸੁਣਾਇਆ। ਜਸਟਿਸ ਯੂ. ਸੀ. ਬੈਨਰਜੀ ਨੇ ਇੱਕ ਸਹਿਮਤ ਰਾਏ ਲਿਖੀ ਸੀ।

32. ਜਸਟਿਸ ਕਾਦਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨੂੰ ਅੰਤਮਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੀਖਿਆ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਉਹ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਨਿਆਂਇਕ ਜ਼ਮੀਰ ਲਈ ਦਮਨਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਟੱਲ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ। ਜਸਟਿਸ ਕਾਦਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"42. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੁਰਲੱਭ ਤੋਂ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਦੀ ਨੀਤੀ ਉੱਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਣਾ ਪਏਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅੰਤਮ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਫਿਰ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਨਿਆਂਇਕ ਜ਼ਮੀਰ ਲਈ ਦਮਨਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਅਟੱਲ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ)

33. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਸਿਧਾਂਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ (i) ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ

(ii) ਨਿਆਂ ਦੀ ਘੋਰ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ।[21] ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ; ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਜਿੱਥੇ ਜੱਜ ਵਿਸ਼ੇ ਜਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਖਦਸ਼ੇ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕਿਊਰੇਟਿਵ ਪਟੀਸ਼ਨ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ:

"50. ਅਗਲਾ ਕਦਮ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੀ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹੜ੍ਹ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾ ਸਕਣ। ਇਹ ਆਮ ਆਧਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਾਰਨ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਰਜ਼ੀ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੋ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅੰਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨਾ ਨਾ ਤਾਂ ਸਲਾਹਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

51. ਫਿਰ ਵੀ, ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ ਜੇ ਉਹ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ (1) ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂ, ਜੇ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ (2) ਜਿੱਥੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਜਾਂ ਪੱਖ ਪੱਖ ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

34. ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਪਚਾਰਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ।

35. ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਜਸਟਿਸ ਬੈਨਰਜੀ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ 'ਪ੍ਰਤੱਖ ਅਨਿਆਂ' ਦੀ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵੀ ਰੱਖੀ।

21 ਰੂਪਾ ਹੁਰਰਾ, ਪੈਰਾ 49.

ਇੱਕ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਰਟੀਕਲ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ, ਇੱਕ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੱਕ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਰਬਿਟ੍ਰਲ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵੇਲੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਾਂ।

II. ਸਾਲਸੀ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦਾ ਦਾਇਰਾ

36. ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਆਰਬਿਟ੍ਰਲ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਅਲੱਗ ਰੱਖਣ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ (ਸੋਧ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 2015 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧੀ ਗਈ ਵਿਵਸਥਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ

"34. ਸਾਲਸੀ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਅਲੱਗ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ।-...

(2) ਇੱਕ ਸਾਲਸੀ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ –
(ਬੀ) ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ-

(i) ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਮਾਮਲਾ ਫਿਲਹਾਲ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਸਾਲਸੀ ਰਾਹੀਂ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ
(ii) ਸਾਲਸੀ ਅਵਾਰਡ ਭਾਰਤ ਦੀ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਵਿਆਖਿਆ 1. ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸਕਾਰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਜੇ,-

(i) ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 75 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 81 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸੀ; ਜਾਂ
(ii) ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨੀਤੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਹੈ; ਜਾਂ
(iii) ਇਹ ਨੈਤਿਕਤਾ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ।

ਵਿਆਖਿਆ 2. - ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ, ਇਹ ਟੈਸਟ ਕਿ ਕੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

(2 ਏ) ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਪਾਰਕ ਸਾਲਸੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਲਸੀਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਸਾਲਸੀ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਪੇਟੈਂਟ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈਃ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਦੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ)

37. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਧਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਧਾਰਾ 34 (2) ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟ੍ਰਲ ਅਵਾਰਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਘਰੇਲੂ ਅਵਾਰਡਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚੁਣੌਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਧਾਰ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਵਾਰਡ। ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 (2-ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਘਰੇਲੂ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀ' ਪੇਟੈਂਟ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ 'ਦੁਆਰਾ ਵਿਗਾੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

38. ਐਸੋਸੀਏਟ ਬਿਲਡਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [22] ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਲਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਪਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗਾ, ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਪੇਟੈਂਟ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਾਲਸ ਇੱਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਸੰਭਵ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਭਵ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿੱਥੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਾਜਬ ਸਮੂਹ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 28 (1) (ਏ) ਅਤੇ 28 (3) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਸਾਲਸ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਵਪਾਰ ਦੀਆਂ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਪੁਰਸਕਾਰ ਗਲਤ ਜਾਂ ਤਰਕਹੀਣ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇੱਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਗਲਤ ਜਾਂ ਤਰਕਹੀਣ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਨਤੀਜੇ (i) ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਅਧਾਰਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ; (ii) ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ; ਜਾਂ (iii) ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪੇਟੈਂਟ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਵਾਰਡ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ

22 [2014] 13 ਐਸਸੀਆਰ 895:2015.3 ਐਸਸੀਸੀ 49.

ਨੂੰ ਤਰਕਹੀਣ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਪੇਟੈਂਟ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਸਾਲਸ ਨੇ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"31. ਤੀਜਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਜੋ ਗਲਤ ਜਾਂ ਇੰਨਾ ਤਰਕਹੀਣ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਾਜਬ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੈਟਲਡ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ:

(i) ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਜਾਂ

(ii) ਇੱਕ ਆਰਬਿਟ੍ਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਅਣਉਚਿਤ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੇ ਉਹ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ

(iii) ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ,

ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ' ਤੇ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ। ...

42.2. (ਬੀ) ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੇਟੈਂਟ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ-ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਜੇ ਕੋਈ ਸਾਲਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 (3) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦਾ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ)

39. ਸਾਂਗਯੋਂਗ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਕੰਸਟਰੱਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਐਨ. ਐਚ. ਏ. ਆਈ. 23 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ 2015 ਦੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਘਰੇਲੂ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਬਾਰੇ ਐਸੋਸੀਏਟ ਬਿਲਡਰਜ਼ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ:

"40. ਸੋਧ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 28 (3) ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਬਦੀਲੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਐਸੋਸੀਏਟ ਬਿਲਡਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 42.3 ਤੋਂ 45 ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਇੱਕ ਸਾਲਸ ਲਈ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਾਲਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ; ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਸਾਲਸ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਭਵ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਨਾਲ ਹੀ, ਜੇ ਸਾਲਸ

23 [2019] 7 ਐਸਸੀਆਰ 522:2019.15 ਐਸਸੀਸੀ 131 ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭਟਕਦਾ ਹੈ

ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ. ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਇਹ ਆਧਾਰ ਹੁਣ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੋੜੇ ਗਏ ਨਵੇਂ ਅਧਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਵੇਗਾ।(2-A).

41. ... ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਖੋਜ ਜਾਂ ਕੋਈ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ' ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪੇਟੈਂਟ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਾਲਸ ਦੁਆਰਾ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲਏ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਿੱਟਾ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਜੋਂ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤ' ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਗਲਤ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ)

40. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਪੇਟੈਂਟ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦਾ ਆਧਾਰ ਇੱਕ ਘਰੇਲੂ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਜੇ ਸਾਲਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਗਲਤ, ਜਾਂ ਇੰਨਾ ਤਰਕਹੀਣ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੁੰਦਾ; ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗਾ; ਜਾਂ, ਕਿ ਸਾਲਸ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਇੱਕ ਸੰਭਵ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।[24] ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ' ਖੋਜ 'ਜਾਂ ਕੋਈ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ' ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ 'ਪੇਟੈਂਟ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ' ਦੇ ਸਿਰ ਹੇਠ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪੇਟੈਂਟ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਲਸ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਪੇਟੈਂਟ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

41. ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਰਬਿਟ੍ਰਲ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 34.[25]

24 ਪਟੇਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਨੈਰਥ ਈਸਟਰਨ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਪਾਵਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ (2020) 7 ਐਸਸੀਸੀ 176 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ।
25 ਐੱਮਐੱਮਟੀਸੀ ਲਿਮਿਟਿਡ ਬਨਾਮ ਵੇਦਾਂਤਾ ਲਿਮਿਟਿਡ, (2019) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 163, ਪੈਰਾ 14; ਕੋਂਕਣ ਰੇਲਵੇ ਬਨਾਮ ਚਿਨਾਬ ਬ੍ਰਿਜ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ, 2023 ਆਈ. ਐਨ. ਐਸ. ਸੀ. 742, ਪੈਰਾ 14.

42. ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 37 ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਪਲਬਧ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਉਪਾਅ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਖਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 37 (3) ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਕੋਈ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਧਾਰਾ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਖੋਹਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਅਰਥ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਤੀਜਾ ਪੜ੍ਹਾਅ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੀ ਹੈ।

43. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਆਰਟੀਕਲ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਹੀ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸਧਾਰਨ ਹਾਲਾਤ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ।[26] ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਸਥਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਲੱਭਤਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੌਲੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ (ਧਾਰਾ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ) ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੁਰਸਕਾਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹੀ ਟੈਸਟਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿ ਕੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

III. ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ।

44. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਗਲਤ, ਤਰਕਹੀਣ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਾਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਣ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਣ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਸੋਸੀਏਟ ਬਿਲਡਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਟੈਸਟ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ। (ਉਪਰੋਕਤ).[27]

26 ਚੰਦੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਚੋਖਾਨੀ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1961 ਐਸ. ਸੀ. 1708; ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ, 1950 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 189.
27 ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ, ਪੈਰਾ 98-99.

45. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਖੋਜ ਕਿ ਇਲਾਜ ਦੀ ਮਿਆਦ 90 ਦਿਨ ਸੀ ਅਤੇ ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।[28] ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ 'ਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਾਲਸੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ ਨੁਕਸਾਂ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਇਸ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਾਈਨ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੇ ਖੁਦ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਨੁਕਸ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਠੀਕ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਾ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

46. ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਗਲਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਸਾਲਸੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਨ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗਲਤ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਸੋਸੀਏਟ ਬਿਲਡਰਜ਼ (ਉਪਰੋਕਤ) ਅਤੇ ਸਾਂਗਯੋਂਗ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। (ਉਪਰੋਕਤ) ਅਵਾਰਡ ਨੇ ਧਾਰਾ 29.5.1 (i) ਦੀਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਡੀਐਮਆਰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਇਲਾਜ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ "ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ" ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਸਨ, ਤਾਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨਾਲ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਮੰਨਿਆ। ਆਈ. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਧਾਰਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਤਰਕਹੀਣ ਸੀ।

47. ਆਰਬਿਟ੍ਰਲ ਅਵਾਰਡ ਨਾਲ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ 'ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਬਦਲਵੇਂ ਹੱਲ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਵਪਾਰਕ ਸਿਆਣਪ' ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇੱਕ ਬਦਲਵਾਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਮੌਜੂਦ ਹੈ।[29] ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਗੈਰ ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਆਮ ਸੂਝਵਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗਾ। ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ, ਜੋ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਹੈ।

28 ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ, ਪੈਰਾ 31

29 ਡਾਇਨਾ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰੈਮਪਟਨ ਗ੍ਰੀਵਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ, (2019) 20 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 1, ਪੈਰਾ 24,25.

ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇੱਕ ਸੰਭਵ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਵਾਰਡ ਗਲਤ ਹੈ।[30]

48. ਧਾਰਾ 29.5.1 (i) ਰਿਆਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੇ ਡੀਐਮਆਰਸੀ ਇਲਾਜ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ "ਅਜਿਹੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ"। ਇਹ ਧਾਰਾ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਾਕਾਂਸ਼ਾਂ, "ਇਲਾਜ" ਅਤੇ "ਇਲਾਜ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ" ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਪਬੰਧ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈਃ

"29.5.1 ਰਿਆਇਤੀ ਡੀਐਮਆਰਸੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 90 (ਨੱਬੇ) ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਹਰੇਕ" "ਡਿਫਾਲਟ ਦੀ ਡੀਐਮਆਰਸੀ ਘਟਨਾ" ") ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਡਿਫਾਲਟ ਦੀ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਡੀਐਮਆਰਸੀ ਘਟਨਾ ਡਿਫਾਲਟ ਦੀ ਰਿਆਇਤੀ ਘਟਨਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਇੱਕ ਫੋਰਸ ਮਾਜ਼ੂਅਰ ਘਟਨਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰਦੀ".

(i) ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਰਿਆਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਮੱਗਰੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰਿਆਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੇ 90 (ਨੱਬੇ) ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ;
(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ)

49. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝ ਨੁਕਸ ਇਲਾਜ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਹਿ ਗਏ ਸਨ, ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਸੀ ਕਿ ਨੁਕਸ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤਰਕ ਨਾਲ, ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇਲਾਜ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਸਮਾਪਤੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ-ਕਿ ਨੁਕਸ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਇਲਾਜ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਸਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਕਦਮ ਜੋ ਅਜੇ ਤੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਠੀਕ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਏ ਸਨ, ਉਹ ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਲਈ "ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ" ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਹ ਦੋ ਭਾਗ ਭਾਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ. 'ਨੁਕਸਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ' ਅਤੇ 'ਨੁਕਸਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਾ' ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਨੁਕਸਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਇਲਾਜ ਹੀ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਹ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ 'ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ' ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਕਦਮ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਹੀਂ ਸਨ।

30 ਕੋਂਕਣ ਰੇਲਵੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਚਿਨਾਬ ਬ੍ਰਿਜ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ, 2023.9 ਐਸਸੀਸੀ 85.

50. ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ' ਤੇ "ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ" ਵਾਕਾਂਸ਼ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਇਲਾਜ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨੁਕਸਾਂ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਇਲਾਜ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ। ਵਾਧੇ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਗਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸੰਪੂਰਨ ਇਲਾਜ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਲੈ ਜਾਂਦੀ, 2008 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਪਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਤਰੀਕਾ ਹੈ।

51. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਦੋ ਵਾਕਾਂਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਆਯਾਤ ਦੀ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ "ਬਦਲਵੀਂ ਵਿਆਖਿਆ" ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਧਾਰਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕ ਗੈਰ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੀ ਗੱਲ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਹੀ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਜਬ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਜੇ ਵੀ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਲਾਜ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਕਦਮ ਕੁਝ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀ ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਤਰਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹਨ।
52. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁੱਦਾ ਐਚ-"ਕੀ ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਦੁਆਰਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੁਕਸਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ" ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਫਰੇਮਿੰਗ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਕੱਢਦਾ ਕਿ ਨੁਕਸ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਠੀਕ ਹੋ ਗਏ ਸਨ।

53. ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ "ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮਾਂ" ਦੇ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੁੱਪ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 31 ਤੋਂ 34 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਨੁਕਸਾਂ ਨੂੰ 90 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਸਮਾਪਤੀ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਇਲਾਜ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨੁਕਸਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

54. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ "ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮਾਂ" ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਰਬਿਟ੍ਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਭਵ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ ਦੇ ਸਾਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਬਲਕਿ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਨੂੰ "ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ" ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਓਟੀਓਸ

.

ii. ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

55. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਗਲਤ ਅਤੇ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਾਲਸੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਗਤੀ ਦੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾਈਆਂ ਸਨ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਕਿ ਨੁਕਸ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ।
56. ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੁਕਸਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਪੂਰੀ ਗਤੀ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਇਸ ਗਲਤ ਨਤੀਜੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ 'ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮਾਂ' ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

57. 19 ਨਵੰਬਰ 2012 ਨੂੰ, ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ 2002 ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਅਨੁਲਗ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ

" ਐੱਫ) ਕੰਮ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੀ ਤਕਨੀਕੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਮੁਰੰਮਤ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਮੁਰੰਮਤ ਵਿਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਮੈਸਰਜ਼ ਟੀ. ਯੂ. ਵੀ. ਦੁਆਰਾ ਮੁਰੰਮਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਟੀ. ਯੂ. ਵੀ. ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਅਨੁਲਗ xvii ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਜੀ) ਕੁੱਝ 'ਯੂ' ਗਾਰਡਰਾਂ ਦੇ ਸੋਫ਼ਿਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤਰੇੜ੍ਹਾਂ ਵੇਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਾਰੇ ਗਾਰਡਰਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਤਰੇੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੈਪਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। (ਅਨੁਲਗ -xviii). 367 ਗਾਰਡਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤਰੇੜ੍ਹਾਂ ਵੇਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਰੇੜ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਮੈਸਰਜ਼ ਸਿਸਟਮ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ, ਅਨੁਲਗ xix ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗਾਰਡਰਾਂ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਸਰਜ਼ ਸਿਸਟਮ ਨੇ ਸਥਿਰਤਾ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਅਤੇ ਗਾਰਡਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਜੀਵਨ ਦੌਰਾਨ ਪਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਰੇੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਦੀ ਵਿਧੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। (ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ ਅਨੁਲਗ -xvi). ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਚੀਰ 0.2 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਵੱਧ ਵਿਆਪਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਈਪੌਕਸੀ ਰਾਲ ਨਾਲ ਟੀਕਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 0.2 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਚੀਰ ਨੂੰ ਈਪੌਕਸੀ ਸੀਲੈਂਟ ਨਾਲ ਸੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ.
ਐੱਚ. ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਮੁਰੰਮਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੇਲ ਟਰਾਇਲ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ 120 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟੇ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਤੀ 'ਤੇ ਸਹੀ ਕੰਮਕਾਜ ਲਈ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ਾਂ ਦੌਰਾਨ ਓਐੱਮਐੱਸ-2000 ਨਾਲ ਟਰੈਕ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 120 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟੇ ਤੱਕ ≥ 0.15 ਮੁੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਿਖਰ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਓਐੱਮਐੱਸ 2000 ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਅਨੁਲਗ XIV ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ)। (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ)

58. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਨੁਕਸਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਠੀਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਬਚੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਸੰਯੁਕਤ ਤੌਰ' ਤੇ 2002 ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਤਹਿਤ ਆਗਿਆ ਮੰਗੀ ਸੀ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਰੰਮਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਚੀਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਗਾਰਡਰਾਂ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਬਰਕਰਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਮੁਰੰਮਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੇਲ ਟਰਾਇਲ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ 120 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟੇ ਦੀ ਗਤੀ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਤੀ 'ਤੇ ਸਹੀ ਕੰਮਕਾਜ ਲਈ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਮੁਰੰਮਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ, 19 ਨਵੰਬਰ 2012 ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਪੂਰੀ ਗਤੀ ਨਾਲ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

59. 9 ਜੁਲਾਈ 2012 ਨੂੰ, ਸੰਯੁਕਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ, ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਨੇ ਇਲਾਜ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ 'ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ' ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜਾਨ-ਮਾਲ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਸਾਲਸੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਸਾਂਝੀ ਅਰਜ਼ੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਛੋਟ ਦਾ ਗਠਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਪਰ ਇਹ ਸਬੂਤ ਇਲਾਜ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਾਂਝੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਲਾਈਨ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੀ। ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਨੇ ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਤਾਂ ਜੋ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਪੁਰਸਕਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਲਾਜ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਦਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ 'ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ' ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤਰਕ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਾੜਾ ਸਾਲਸੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਅਤੇ ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵੱਖ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

60. ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਚੁਕਵਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਲਾਜ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 26 ਦੇ

ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਕਿਉਂਕਿ 9 ਜੁਲਾਈ 2012 ਦਾ ਇਲਾਜ ਨੋਟਿਸ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਕਤ ਪੱਤਰ ਦੇ ਕੁਝ ਪੈਰੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ।" ਇਲਾਜ ਦਾ ਨੋਟਿਸ, ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ, ਆਪਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਧਾਰਤ ਸੀ।31 ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਲਾਜ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਪੈਰਾ 27 ਵਿੱਚ, ਡੀਏਐੱਮਈਪੀਐੱਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਚਾਲਨ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਹਿਤਧਾਰਕਾਂ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਨੁਕਸਾਂ ਦੇ ਠੀਕ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਟ੍ਰੇਨਾਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

61. 2002 ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਮੈਟਰੋ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਸੰਚਾਲਨ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈਃ

14. ਮੈਟਰੋ ਰੇਲਵੇ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ।ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਖੇਤਰ, ਮਹਾਨਗਰ ਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਮਹਾਨਗਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੈਟਰੋ ਰੇਲਵੇ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਜਨਤਕ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

15. ਮੈਟਰੋ ਰੇਲਵੇ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਸਮੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।—(1) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਟਰੋ ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗੀ ਕਿ-
(ਏ) ਉਸਨੇ ਮੈਟਰੋ ਰੇਲਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰੋਲਿੰਗ ਸਟਾਕ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਹੈ;

(ਬੀ) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਮਾਪ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ;

(ਸੀ) ਟਰੈਕ ਢਾਂਚਾ, ਪੁਲਾਂ ਦੀ ਤਾਕਤ, ਸਿਗਨਲਿੰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਮਿਆਰ, ਟ੍ਰੈਕਸ਼ਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਸਿਵਲ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਆਮ ਢਾਂਚਾਗਤ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੋਲਿੰਗ ਸਟਾਕ ਦੇ ਐਕਸਲ ਦਾ ਆਕਾਰ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁੱਲ ਭਾਰ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ

(ਡੀ) ਉਸ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਮੈਟਰੋ ਰੇਲਵੇ ਨੂੰ ਜਨਤਾ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਖਤਰੇ ਦੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਜਨਤਕ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

31 ਇਲਾਜ ਨੋਟਿਸ ਪੈਰਾ 18,21,26, ਅਤੇ 27.

(2) ਜੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਮੈਟਰੋ ਰੇਲਵੇ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਅਧਾਰ ਦੱਸੇਗਾ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦੱਸੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ।

(3) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਟਰੋ ਰੇਲਵੇ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੋ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਾ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

18. ਮੈਟਰੋ ਰੇਲਵੇ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਜਨਤਕ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ ਖੋਲ੍ਹੀ ਗਈ।ਜਿੱਥੇ ਮੈਟਰੋ ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਜਨਤਕ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਜਾਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਵਰਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਰੋਲਿੰਗ ਸਟਾਕ ਲਈ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਮੈਟਰੋ ਰੇਲਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰੋਲਿੰਗ ਸਟਾਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਨਤਾ ਲਈ ਖਤਰੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ, ਤਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਭੇਜੇਗਾ ਜੋ ਇਸ 'ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ
(i) ਮੈਟਰੋ ਰੇਲਵੇ ਨੂੰ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਜਨਤਕ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਲਈ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ; ਜਾਂ
(ii) ਰੋਲਿੰਗ ਸਟਾਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ; ਜਾਂ
(ii) ਮੈਟਰੋ ਰੇਲਵੇ ਜਾਂ ਰੋਲਿੰਗ ਸਟਾਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਜਨਤਕ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਜਨਤਾ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ।

21. ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ-ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਕਾਰਜ, ਧਾਰਾ 22 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

62. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 2002 ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਯੋਜਨਾ, ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਟਰੋ ਲਾਈਨ ਕੇਂਦਰੀ

ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਡਿਜੀਟਲ ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਦੀ ਹੈ।[32] ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿ (ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਟਰੋ ਰੇਲਵੇ, ਸਿਵਲ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਆਮ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਮੈਟਰੋ ਰੇਲਵੇ ਨੂੰ ਯਾਤਰੀਆਂ ਲਈ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।[33] ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਈਨ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।[34] ਜੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਮੈਟਰੋ ਦੀ ਵਰਤੋਂ "ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗੀ", ਤਾਂ ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਟਰੋ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਨਤਕ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।[35] ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।[36]

63. ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਢਾਂਚਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਢੁਕਵਾਂ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਬੂਤ ਬਣ ਗਿਆ। ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਢੁਕਵਾਂ ਸਬੂਤ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ 2002 ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਯੋਜਨਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 15 ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਮੰਨਦਿਆਂ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ-ਜੋ ਕਿ ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਲਾਜ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੁਰੱਖਿਆ' ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ।

64. ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ, ਇਲਾਜ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਨੁਕਸਾਂ ਕਾਰਨ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਇਹ ਮੁੱਦਾ 2002 ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 65. ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮਾਂ ਲਈ ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਸਾਲਸੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਗਤੀ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ' ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਤ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਡੀਏਐਮਈਪੀਐਲ ਨੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸੰਚਾਲਨ ਬੰਦ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਸੀਂ ਆਦਰ ਨਾਲ

32 ਧਾਰਾ 14, ਮੈਟਰੋ ਰੇਲਵੇ (ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ) ਅਧਿਨਿਯਮ 2002.
33 ਧਾਰਾ 15, ਆਈਬੀਆਈਡੀ।
34 ਧਾਰਾ 15 (3) ਆਈਬੀਆਈਡੀ.
35 ਧਾਰਾ 18, ਆਈਬੀਆਈਡੀ। 36 ਧਾਰਾ 21, ਆਈਬੀਆਈਡੀ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਲਾਜ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਤੱਥ ਕਿ ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੇ ਇੱਕ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਤੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਲਾਜ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੱਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਸ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਸੀ।

66. ਇਲਾਜ ਦਾ ਨੋਟਿਸ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਾਈਨ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲਾਈਨ ਨਿਰਵਿਘਨ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ, ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਲਾਜ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਲਾਈਨ ਦੇ ਚਾਲੂ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹਨ, ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਸਬੂਤ ਹਨ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲਾਈਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਲਸੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕਿ ਇਲਾਜ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਨੁਕਸਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਤੱਥਵਾਦੀ ਖੋਜ ਹੈ ਜੋ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਨੇ ਨੁਕਸਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਵੱਲ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਖਰਕਾਰ ਸੰਚਾਲਨ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਪੁਰਸਕਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਡੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਕਦਮ ਸਮਾਪਤੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ 'ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ' ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸਨ।

67. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ ਪੁਰਸਕਾਰ ਉਪਰੋਕਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਤਰਕਹੀਣ ਹੈ। ਇਹ ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਅਤੇ ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਲਸੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਸਮਾਪਤੀ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਟੇ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਜਬ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਪਹੁੰਚਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਰਬਿਟ੍ਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਸੀ. ਐੱਮ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਦੱਸਦਿਆਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅਸੰਗਤਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ, ਜੋ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਸਮਾਪਤੀ ਦਾ ਅਧਾਰ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਲਾਈਨ ਦੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਚੱਲਣ ਦੇ ਸਬੂਤ ਸਨ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਲਸੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਿਗਾੜ ਅਤੇ ਪੇਟੈਂਟ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋ ਗਏ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਿੱਟੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਸੋਸੀਏਟ ਬਿਲਡਰਜ਼ (ਉਪਰੋਕਤ) ਅਤੇ ਸਾਂਗਯੋਂਗ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਸਮੇਤ ਸਥਾਪਤ ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ। (ਉਪਰੋਕਤ).

ਐੱਚ. ਸਿੱਟਾ

68. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ-ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ, ਜਿਸ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ, ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ

ਨਿਆਂ ਦੀ ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਦਿਆਂ ਸਹੀ ਟੈਸਟ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਰਬਿਟ੍ਰਲ ਅਵਾਰਡ ਵਿਗਾੜ ਅਤੇ ਪੇਟੈਂਟ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੀਆਂ ਲੱਭਤਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਤੱਥ ਦੀ ਗਲਤ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਆਰਟੀਕਲ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ। ਇਸ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਰੂਪਾ ਹੁਰਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਿਊਰੇਟਿਵ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। (ਉਪਰੋਕਤ).

69. ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਐਲਾਨ ਉੱਤੇ ਸਨ। ਆਰਬਿਟ੍ਰਲ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਰਬਿਟ੍ਰਲ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

70. ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਆਮ ਕੋਰਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੜ੍ਹ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੋਲ੍ਹਣ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਮੀਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਇੱਕ ਸਾਲਸੀ ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦਖਲ ਦਾ ਚੌਥਾ ਜਾਂ ਪੰਜਵਾਂ ਪੜ੍ਹਾਅ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

71. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੌਰਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖ਼ਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ 1996 ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਸਟ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ

ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ ਹਨ ਕਿ ਆਰਬਿਟ੍ਰਲ ਅਵਾਰਡ ਵਿਗਾੜ ਅਤੇ ਪੇਟੈਂਟ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਤਹਿਤ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਅਸਧਾਰਨ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ 'ਨਿਆਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ' ਦੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਡੀ. ਏ. ਐੱਮ. ਈ. ਪੀ. ਐੱਲ. ਨੂੰ ਅਣਉਚਿਤ ਲਾਭ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲਸੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਸਾਲਸੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

72. ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

73. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਿਰਲੇਖ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇਃ ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾਃ
ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Advocate Shifa Kler